

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ ТА КРЕДИТУ У ПОГЛЯДАХ СУЧАСНИХ МОНЕТАРИСТІВ THE THEORY OF MONEY AND CREDIT IN THE VIEWS OF MODERN MONETARISTS

У статті розглянуто основні положення та ідеї представників нового монетаризму. На відміну від «класичного» монетаризму, новий є результатом викликів, які народжуються в сучасних економіках світу та часткової неспроможності адекватно впливати класичними монетарними інструментами на грошовий та фінансовий ринок. Основними ідеями та підходами сучасних нових монетаристів є те, що застосування основних інструментів монетарної політики має різну ефективність та часовий лаг. Це спричинено тим, що приймають рішення про витрачання грошей чи отримання кредиту конкретні суб'єкти економічних рішень на макрорівні. Щоб врахувати цей факт необхідно створювати нові моделі грошей та кредиту із застосування інструментів мікроаналізу та положень інституціоналізму. Не слід забувати, що ринки грошей чи кредитних ресурсів на різних економічних рівнях можуть бути диференційованими або однорідними, тому між учасниками грошового ринку та економічними явищами можуть виникати «тертя» або навпаки проходити без будь-яких ускладнень та втрат. Нові монетаристи звернули увагу і на те, що на грошовому ринку виникає явища «липких» цін, «витрати меню», набіги на банк та «шумовий пошук». Детальному аналізу було піддано представниками нового монетаризму ролі центральних банків та електронним грошам. Як вони зазначають, роль центральних банків буде зростати і вплив стане настільки вагомий, що вони без здійснення реальних фінансових операцій, можуть лише оголосити про необхідність підвищення чи зменшення відсоткових ставок, і ринок усе зробить в потрібному напрямі. Електронні гроші, як стверджують нові монетаристи перебувають на стадії «дитинства» і їхній потенціал ще невивчений, але вже реальний, і його необхідно враховувати при розробці монетарної політики. Згідно нових монетаристів на ринок суттєвий вплив має не тільки грошові трансакції, і грошова маса, що їх обслуговує, а й кредит і процеси, які навколо нього виникають. Якщо класичний монетаризм регулює грошову масу за допомогою пропозиції грошей, облікової ставки та купівлю/продажем цінних паперів, то сучасні монетаристи схиляються до того, що на грошову масу впливає пропозиція кредитних фондів та недосконала інформація на ринку.

Ключові слова: теорія грошей та кредиту, новий монетаризм, інституціоналізм, монетарна політика, кредитор, фірма.

The article discusses the main provisions and ideas of the new monetarists. Unlike the "classical" monetarism, the new one is the result of the challenges that arise in modern economies and the partial inability of classical monetary instruments to adequately influence the money and financial markets. The main ideas and approaches of modern new monetarists are that the use of the main monetary policy instruments has different efficiency and time lags. This is due to the fact that specific economic decision makers at the macro level make decisions about spending money or obtaining a loan. To take this fact into account, new models of money and credit need to be created using microanalysis tools and institutionalism. It should not be forgotten that money or credit markets at different economic levels can be differentiated or homogeneous, so there can be "friction" between money market participants and economic phenomena or, on the contrary, they can go smoothly and without any complications or losses. The new monetarists also drew attention to the fact that the money market is subject to the phenomena of "sticky" prices, "menu costs," bank raids, and "noise search." Representatives of the new monetarism analyzed in detail the role of central banks and electronic money. As they point out, the role of central banks will grow and their influence will become so significant that they can only announce the need to raise or lower interest rates without conducting real financial transactions, and the market will do everything in the right direction. According to the new monetarists, electronic money is in its infancy and its potential is still unexplored, but it is real and should be taken into account when developing monetary policy. According to the new monetarists, the market is significantly influenced not only by money transactions and the money supply that serves them, but also by credit and the processes that arise around it. While classical monetarism regulates the money supply through the money supply, the discount rate, and the purchase/sale of securities, modern monetarists believe that the money supply is influenced by the supply of credit funds and imperfect market information.

Key words: theory of money and credit, new monetarism, institutionalism, monetary policy, creditor, firm.

УДК 330.1

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct75-1>

Івашків Т.С.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри управління
та адміністрування,
Університет Короля Данила

Тимоць М.В.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри управління
та адміністрування,
Університет Короля Данила

Ivashkiv Taras

King Danylo University

Tymots Myroslava

King Danylo University

Постановка проблеми. Сучасна світова економіка розвивається в напрямку усунення економічних, культурних та мовних кордонів. З точки зору раціональної економічної людини, це призведе до зменшення вартості благ, збільшення їхньої кількості, а отже і зростання добробуту

нації. Проте, зростання добробуту не завжди призводить до задоволеності та відчуття щастя у громадян цих країн. Крім того, амбітна ціль забезпечити всіх людей всім необхідним для повноцінного життя досягається різними шляхами – від політичної тиранії з плановою економікою (тотальний

патерналізм), до вільного ідеального ринку, який сам зданий визначити скільки і чого кожному потрібно та яку вартість він повинен заплатити. Перший і другий варіанти досягнення цілей, як показала історія, є неефективними і тому переважно використовуються проміжні варіанти між цими двома крайностями. Це виразилося великою кількістю наукових шкіл та течій. Однією з найбільш популярною і масовою економічною школою є монетаризм, який дуже глибоко та достатньо всебічно дослідив теорію грошей та кредиту. Проте, ця теорія була зароджена ще на початку ХХ століття і не могла передбачити та врахувати силу нових чинників, які будуть виникати із розвитком людства. Вивченням впливу цих чинників зайнялися нові монетаристи, які на основі «класичних» монетаристів, запропонували нові підходи та варіанти вирішення проблем на грошовому та кредитному ринках. Підходи нових монетаристів є достатньо цікавими, сучасними та за певних умов високоефективними, тому дослідження їхніх поглядів є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивченням основних постулатів нових монетаристів займався достатньо велика кількість вітчизняних та закордонних вчених. Так, загальними аналізом теорій нового монетаризму присвятили свої дослідження українські вчені Чухно А., Юхименко П., Леоненко П. [5], Башнянин Г., Копич І., Слюсарик М. [1]. Розробками та моделями Дж. Тобіна займався Беккер Г. [6], аналізом поглядів на електронні гроші Фрідмена Б. та Кінга М. займався Гелбрейт Дж. К. [7], праці сучасних нових монетаристів Ліндсея Д. і Уолліса Г. про роль центральних банків у регулюванні грошового ринку та величини кредитних фондів вивчав Гезліт Г. [2]. Проте, ми поставили собі за мету вивчення поглядів сучасних монетаристів на теорію грошей та кредиту, як цілісного вчення, яке всебічно не розглядається вказаними дослідниками.

Постановка завдання. Основною метою статті є вивчення теорії грошей та кредиту з точки зору нових монетаристів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Класичний монетаризм зазнав критики в 20 столітті і пройшов довгий шлях до інституціонального й мікроекономічного аналізу, який базується на ідеї про те, що поведінка суб'єктів економічних відносин мають для економічного аналізу не менш важливе значення, ніж функціональні зв'язки. Це була реакція на те, що класичний монетаризм був нездатний зрозуміти (врахувати) вплив фінансових інститутів та діяльність суб'єктів економічних відносин на мікроекономічному рівні на грошову масу і політику держави у сфері регулювання грошової маси й кредиту.

Згідно нових монетаристів на ринок суттєвий вплив має не тільки грошові трансакції, і грошова

маса, що їх обслуговує, а й кредит і процеси, які навколо нього виникають. Якщо класичний монетаризм регулює грошову масу за допомогою пропозиції грошей, облікової ставки та купівлею/продажем цінних паперів, то сучасні монетаристи схиляються до того, що на грошову масу впливає пропозиція кредитних фондів та недосконалість інформація на ринку. Цю думку підтверджують Стігліц Дж. і Грінуолд Б., які підкреслюють, що недосконалість інформація для банків узалежнює попит і пропозицію фондів для кредитування [1, с. 47]. На практиці це пояснюється ризиком появи додаткових трансакційних витрат на придбання точної і актуальної інформації. Даний ризик доповнює неоднакова здатність клієнтів повертати кредити або можливість їхнього банкрутства, що тягне за собою можливість втрати банком прибутків, адже для позичальника кредит це лише зобов'язання і обіцянка його повернути в майбутньому. Тому банки повинні постійно коригувати свою ставку процента по депозитах та кредитах, збільшувати чи зменшувати кредитні фонди.

Щодо депозитів існують ризики їхнього повернення вкладникам банком. Як стверджує Дж. Тобін гроші, які внесли на депозит є обов'язком банку їх повернути вчасно із відсотком, що прибутком для вкладника [6, с. 256]. Але у випадку не повернення позичальниками кредитів, може потягнути необхідність банками терміново продавати свої активи (досить частот неліквідні) за заниженими цінами, що призводить до зменшення прибутків або взагалі до банкрутства банків. Інколи виникають проблеми від недостатньої ліквідності активів посередника. Тому, як зазначає Дж. Тобін, банки повинні мати певні суми грошей готівкою чи вклад у центральному банку або в інші форми ліквідних активів. Мінімальна пропозиція вказаних активів визначається законом або банк самостійно їх для себе визначає [5, с. 689].

Іншим економічним явищем, на яке звернули увагу нові монетаристи, є так звані «набіги на банк». Це явище виникає тоді, коли з'являється інформація про ненадійність банку чи його банкрутство, політичні кризи, війни, масові заворушення. Тоді вкладники раптово та знімають кошти з своїх рахунків. Це знищує як надійні так небережні фінансові інститути. Завбачливі вкладники завжди збирають інформацію про фінансові інститути (надійність, прибутковість, менеджмент, склад їхнього портфелю), кому вони збираються доручити свої активи. Але, як стверджує Д. Тобін, це може не допомогти банкам, якщо добре інформований вкладник «здорового» банку стане знімати свої кошти з рахунку, якщо він бачить чи припускає, що інші поведуться (або збираються поводитися) так само [6, с. 300].

Одним із виходів, які пропонують нові монетаристи, є державне макроекономічне регулювання

економіки, як інструмент монетарної політики. І держава, як регулятор монетарної політики, повинна змістити акценти із трансакційної функції грошей на пропозицію кредитів. Бюджетні витрати держави, які здійснюються нерівномірно і не завжди достатньо економічно обґрунтовано, призводить до неефективного їхнього використання. В цей механізм можуть включатися фінансові посередники, які підсилюють негативні наслідки для економіки або стають і самі жертвами цієї політики. Тому використання банківських кредитів, на думку нових монетаристів, має значно більший мультиплікативний вплив на збільшення (або зменшення) показників економічного зростання. В цьому всі науковці є одностайні, лише між ними є дискусія щодо головного інституту монетарної політики – центральних банків.

Так, Б. Фрідмен і М. Кінг зазначають, що в епоху електронних грошей майбутня доля центральних банків є сумнівною або згідно Б. Коена, роль центральних банків є негативною [7, с. 250]. Проте Ч. Гудхартон, М. Вудфорд зазначають, що центральні банки на початку 2000 рр. зміцнили свої позиції у регулювання грошово-кредитної політики. На підтвердження своєї думки вони представили статистику операцій на ринку цінних паперів, які проводить Федеральна резервна система США. Федеральна резервна система здійснює операції на суму, яка не перевищує 5 млрд дол. на рік, але вони впливають на ринок цінних паперів обсягом майже 14 трлн дол. [5, с. 156].

Сучасні монетаристи Д. Ліндсей і Г. Уолліс, стверджують, що вплив центральних банків настільки вагомий, що вони без здійснення реальних фінансових операцій можуть лише оголосити про необхідність підвищення чи зменшення відсоткових ставок, і ринок усе зробить в потрібному напрямі. Операції на відкритому ринку потрібні лише для ефективного контролю за залишками непозичених резервів, а рівень облікової ставки, ліміти обов'язкових резервів впливають на суми позичених резервів [2, с. 79].

Інституціональні нотки у вченні всіх нових монетаристів звучать в тому, що політика центральних банків відбивається на динаміці цін та економічні ці країни в цілому. Сила центральних банків ґрунтується на монополії у створенні грошей й визначенні обов'язкових резервів комерційних банків у центральному банку. Додатковим інструментом грошового регулювання центральними банками, для збільшення чи зменшення грошової бази чи величини кредитів, є зміна короточасних відсоткових ставок шляхом проведення операцій із державними цінними паперами на відкритому ринку.

Цікавою думкою М. Фрідмена та його послідовників щодо майбутнього центральних банків, є те, що розвиток цифрових грошей це «вік дитинства» [3, с. 290], «надто мала» вірогідність їх повсюдного

проникнення і сучасні економічні умови не сприяють розвитку таких грошей, тобто це «теоретична концепція», яка до «практичної реальності» має опосередковане значення [4, с. 45]. До криптовалют та інших видів електронних активів вони ставляться обережно, у зв'язку з тим, що в майбутньому їхнє використання може мати непередбачувані імпульси для економіки, хоча їхній потенціал є маловивчений і вони можуть стати об'єктивною реальністю в економіці.

На відміну від класичних монетаристів, нові монетаристи вважають, що облікова ставка є малоефективним інструментом монетарної політики. Так, П. Самуельсон зазначає, що операції на відкритому ринку прямо впливають на обсяг грошової маси. Як наслідок, змінюється величина банківських кредитів, яку можна завчасно обрахувати. І тому зміна облікової ставки прямого впливу на грошову масу і кредити не створює. Цю думку підсилюють С. Фішер, Р. Дорнбуш та Р. Шмалензі, які підкреслюють, що регулювання облікової ставки і норми резервних вимог використовуються центральними банками не часто. Це пов'язано з тим, що центральні банки у дисконтній політиці можуть відігравати лише пасивну роль [5, с. 197].

Заперечуючи ефективність облікової ставки нові монетаристи пропонують за головний інструмент монетарної політики вважати – операції купівлі або продажу державних цінних паперів (казначейських векселів T-bills) центральним банком, для збільшення або скорочення кількості грошей в обігу. Це повинно вплинути на величину банківських резервів і банківські відсоткові ставки.

У цілому, не заперечуючи важливість інших інструментів монетарної політики, таких як зміна резервних вимог, а також стандарти достатності капіталу, нові монетаристи вказують на неоднаковий їхній вплив на грошову пропозицію, з одного боку, і на пропозицію кредитів – з іншого. На відміну від класичного монетаризму, який стверджує, що сукупний попит на інвестиції залежить від зміни ставок за процентами казначейських векселів, нові монетаристи показують, що на пропозицію кредитів впливає по-перше, монетарна політика, як така, і, по-друге, раціонування кредитування.

Л. Ван, Р. Райт та Л. Цянь Лю запропонували власну «теорію грошей та кредиту», яка передбачає серйозне ставлення до процесів «обміну/платежів» [9, с. 2]. Вони для аналізу впливу монетарної політики на грошову масу та обсягу кредитів, застосовують елементи макроекономічного аналізу. Основна мета такого підходу полягає в тому, що готівка обкладається податком на прибуток, а кредити містять трансакційні витрати. На поведінку учасників грошового ринку має вплив «шумовий пошук» (Бердетт К. і Джадд К.) [8, с. 961]. Суть даного ефекту виражається в тому, що продавці публікують ціни (наприклад відсотки по кредитах),

а кожен покупець бачить випадкову кількість з них і намагається максимізувати свій прибуток із заданої вибірки. Інтуїтивно, продавці з нижчими цінами заробляють менше на одиниці продукції змушені компенсують це за рахунок обсягу (обсягу наданих кредитів). Дані автори інтегрували це в модель грошей Лагоса Р. та Райта Р., де чергуються централізовані та децентралізовані ринки, оскільки в їхній основі лежить асинхронізація витрат і надходжень, яка є ключовою для будь-якого аналізу грошей і кредиту [10, с. 470]. На централізованому ринку агенти споживають, працюють, регулюють свої грошові залишки і розраховуються за своїми рахунками. На децентралізованому ринку вони торгують різними товарами, як у моделі Бердетта-Джадда, але з платіжними труднощами: оскільки покупці не мають товарів чи послуг, які можна було б запропонувати як послугу за послугою, вони повинні використовувати готівку або кредит. Відповідно до традиційного мислення економічних агентів, вони схильні використовувати кредит для великих і готівку для малих витрат.

На грошову масу і кредити, ще має валив так звані «липкі» ціни. Тобто, для продавця, який не змінює ціни, при зростанні грошової маси, як наслідок реальна ціна нападає, але і зміна ціни може зменшити об'єми продажів. Тобто, інфляція впливає на добробут, і згідно з даними Л. Ван, Р. Райт та Л. Цянь Лю зменшення інфляції на рівні 10% збільшує споживання лише на 0,23% [9, с. 6]

Розвиток цінової проблематики найшли відображення у працях Джан С., який запропонував лінійну залежність між ціною а грошовою масою [11, с. 395]. В ідеальних умовах кількість грошей має дорівнювати ціні товару. Ця лінійна залежність визначає, що при цій грошовій масі покупці можуть витратити всі кошти на придбання певної кількості товарів. Але ця стратегія не передбачає максимізації прибутку. Іншими словами ця модель не може обґрунтувати особистий інтерес споживача на ринку. Щодо кредитних фондів автори мають інше пояснення. Так, зберігання більшої кількості готівки домогосподарствами зменшує потребу у великих обсягах дорогого кредиту, який покупці очікують використати. На грошових ринках, завдяки цьому формується добре прогнозована і керована функція попиту на гроші та виникає унікальна рівновага між грошима та кредитом. Тобто, фінансові інститути мають можливість представити пропорційну кількість кредитних фондів грошовим ресурсам, які знаходяться у власності домогосподарств.

У 2014 році Кемпбелл Й. та Іден Б. перевіряючи теорію «липких» цін зібрав цікаву статистику. Так середня тривалість змін цін на різні товари коливається від 10 тижнів до 11 місяців [12, с. 430]. А вчені Кленов П. та Малін Б. продовжуючи пояснення зв'язку між трансакційним попитом на гроші та «липкими» цінами, вводить у цю модель

поняття «вартість меню» [13, с. 247]. Під вартістю меню тут розуміється витрати на зміну цінників, каталогів, реклами, документації, трансакційних витрат з переукладання договорів. Деякі вчені (Gomis-Porqueras) стверджують, що меню вартості кредиту – це податок, якого можна уникнути, використовуючи готівку або що кредит вимагає ресурсів для моніторингу. Кленов П. та Малін Б. стверджують, що в середньому зміни цін є досить великими, що свідчить про високу вартість меню. Але є велика кількість фінансових продуктів, які мають невеликі зміни цін, що свідчить про низьку собівартість меню. Це пояснюється тим, що фірми продають кілька фінансових продуктів, де витрати за зміну однієї ціни дозволяє їм змінювати решту цін безкоштовно.

Проте, Лагос Р. у моделях «пошук і торг» доводять, що витрати меню можуть змінювати ціни до 5,0% [10, с. 464].

Якщо проаналізувати, всі моделі, які регулюють/вивчають грошово-кредитну систему, з використанням елементів мікроекономічного аналізу, то можна зробити такі основні висновки:

- ціни змінюються повільно, але точна тривалість зміни варіюється в різних дослідженнях;
- частота та розмір змін варіюються залежно від товару;
- два продавці, які змінюють ціни одночасно, зазвичай не обирають однакову зміну ціни;
- багато змін є негативними;
- небезпеки децю зменшуються зі збільшенням тривалості періоду;
- частота та розмір змін, а також частка негативних змін змінюються в залежності від періоду;
- існує дисперсія цін навіть за низької інфляції.

Хоча відносно останнього пункту існують дискусії. Так, Парслі Д. та Дебель Дж. і Ламонт О. вказують на позитивний зв'язок, Райнсдорф М. – на негативний зв'язок, а Каглаян М. – на U-подібний зв'язок.

І ще одним із напрямків нових монетаристів є використання в теорії грошей і кредиту «немонетарні» погляди, тобто використовуються елементи кейнсіанства, поведінкової теорії та інституціоналізму. Якщо в дуже спрощеному вигляді розкрити всі ці погляди, то можна сказати, що на ринку грошей та кредитних ресурсів функціонують лише однорідні фірми. Тому, дуже важко визначити, яка з фірм встановлює ціну на гроші чи кредит. Це можна встановити лише через функцію попиту, яка стирає особливості і умови впливу на окрему фірму внутрішніх та зовнішніх факторів ринкового середовища. А фінансові установи можуть визначити величину і відсоток кредитів лише виходячи з функції попиту.

На грошовому ринку, де функціонують неоднорідні фірми, банки з нижчими витратами надають перевагу нижчій ціні кредиту, оскільки вони

заробляють на великих обсягах. Проте, для будь-якої підмножини кредиторів з однаковими граничними витратами не можна точно визначити, хто з них встановлює яку ціну. Це стосується дрібних кредитів, де граничними витратами є процентна ставка.

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, новий монетаризм виник, як реакція на неспроможність класичного монетаризму пояснити шоки в економіці та недостатню ефективність монетарних інструментів на грошовому та фінансовому ринках наприкінці ХХ ст. Ця неефективність пов'язана з тим, що первинні рішення приймають безпосередньо економічні агенти, які є живими людьми, у випадку домогосподарств, та керівниками фірм, у випадку юридичних осіб. Тому нові монетаристи почали включати в нові розробки теорії грошей та кредиту елементи інституціоналізму, мікроекономічного аналізу, теорію «липких» цін, поведінкові теорії та елементи кейнсіанства. Це допомогло більш точно і всесторонньо пояснити причини і наслідки економічних шоків на грошовому та фінансовому ринках і розробити практичні рекомендації для урядів країн, щодо підвищення впроваджені ними монетарної політики. Звичайно між новими монетаристами немає єдиної думки і постійно тривають дискусії, але це зв'язано з постійним розвитком цивілізації та ускладненню економічних відносин.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Башнянин Г.Л., Копич І.М., Слюсарик М.Л. Ринкові економічні системи: проблеми становлення, функціональної структуризації і топологізації. Львів, 2001. 212 с.
2. Гезліт Г. Економіка в одній лекції. Львів, 1995. 165 с.
3. Герст П., Томпсон Г. Сумніви в глобалізації. Київ, 2002. 396 с.
4. Дементьев В.В. Влада в системі економічних відносин. Донецьк, 2004. 411 с.
5. Чухно А., Юхименко П., Леоненко П. Сучасні економічні теорії. Київ, 2007. 878 с.
6. Becker S. G. Human capital a Theoretical and Empirical Analysis with Special Reference to Education. 1994. 412 с.
7. Gelbreit J.K. Economics and the Public Purpose. 1973. 334 p.
8. Burdett K, Judd K. Equilibrium Price Dispersion. *Econometric*. 1983. Vol. 51. P. 955–969.

9. Wang L., Wright R., Qian Liu L. Money and Credit: Theory and Applications. *IMF Working Paper*. 2017. P. 1–53.

10. Lagos R., Wright R. United Framework for Monetary Theory and Policy Analysis. *JPE*. 2005. Vol. 113. P. 463–484.

11. Jean S., Wright R. On the Multiplicity of Monetary Equilibria: Green-Zhou meets Lagos-Wright. *JET*. 2010. Vol. 145. P. 392–401.

12. Campbell J., Eden B. Rigid Prices: Evidence from U.S. Scanner Data. *IER*. 2014. vol. 55. pp. 423–442.

13. Klenow P., Malin B. Microeconomic Evidence on Price-Setting. *Handbook of Monetary Econ*. 2010. Vol. 3. P. 23–284.

REFERENCES:

1. Bashnianyn HL., Kopych I.M., Sliusaryk M.L. (2001). Rynkovi ekonomichni systemy: problemy stanovlennia, funktsionalnoi strukturyzatsii i topologizatsii [Market economic systems: problems of formation, functional structuring and topologization]. Lviv. (in Ukrainian)
2. Hezlit H. (1995). Ekonomika v odnii leksii [Economics in one lecture]. Lviv. (in Ukrainian)
3. Herst P., Tompson H. (2002). Sumnivy v hlobalizatsii [Doubts about globalization]. Kyiv. (in Ukrainian)
4. Dementev V.V. (2004). Vlada v systemi ekonomichnykh vidnosyn. [Power in the system of economic relations]. Donetsk. (in Ukrainian)
5. Chukhno A., Yukhymenko P., Leonenko P. (2007). Suchasni ekonomichni teorii [Modern economic theories]. Kyiv. (in Ukrainian)
6. Becker S. G. (1994). Human capital a Theoretical and Empirical Analysis with Special Reference to Education.
7. Gelbreit J.K. (1973). Economics and the Public Purpose.
8. Burdett K, Judd K. (1983). Equilibrium Price Dispersion. *Econometric*, vol. 51, pp. 955–969.
9. Wang L., Wright R., Qian Liu L. (2017). Money and Credit: Theory and Applications. *IMF Working Paper*, pp. 1–53.
10. Lagos R., Wright R. (2005). United Framework for Monetary Theory and Policy Analysis. *JPE*, vol. 113, pp. 463–484.
11. Jean S., Wright R. (2010). On the Multiplicity of Monetary Equilibria: Green-Zhou meets Lagos-Wright. *JET*, vol. 145, pp. 392–401.
12. Campbell J., Eden B. (2014). Rigid Prices: Evidence from U.S. Scanner Data. *IER*, vol. 55, pp. 423–442.
13. Klenow P., Malin B. (2010). Microeconomic Evidence on Price-Setting. *Handbook of Monetary Econ.*, vol. 3, pp. 231–284.